

Különböző napraforgó hibridek *Sclerotinia sclerotiorum*mal szembeni fogékonyságának és a kórokozó általi fertőzés hatásának vizsgálata egyes értékmérő paraméterekre

A dolgozatot készítő hallgató neve: Büksi Mariann, Növényorvos mesterképzési szak, Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezetők: (Dr. Pálinkás Zoltán, egyetemi docens, NVI, Integrált Növényvédelmi Tanszék; Blizmanné Dobra Nóra, PhD hallgató, NVI, Integrált Növényvédelmi Tanszék)

Diplomadolgozatomban arra a kérdésre kerestem a választ, hogy a vizsgált napraforgó hibridek (Sureli HTS, Suman HTS, Sumiko HTS, Suvango HTS) milyen tolerancia szinttel rendelkeznek a *Sclerotinia sclerotiorum* kórokozóval szemben, illetve hogy a kórokozó általi fertőződés hatására hogyan változnak a napraforgó minőségi (olajtartalom) és mennyiségi (növénymagasság, tányérátmérő, termés mennyiség) tulajdonságai.

A vizsgálataimat két vegetációs időszakban (2023-2024) Jászapátiban egy 4,5 hektáros területen végeztem el, amelyen 4 napraforgó hibrid került elvetésre két ismétlésben (8 parcella). 6-8 leveles állapotban felvételeztem a természetes úton fertőződött növényeket, majd megjelöltem parcellánként 5 növényt. Az inokulálást teljes virágzásban végeztem el, parcellánként 4 mintatéren, 5 egymás utáni növényen (160 növény/8 parcella). Ezenkívül még minden parcellában megjelöltem 10 növényt, amit nem inokuláltam (továbbiakban kontroll növény). Az inokulálás során az általam elkészített inokulumot 1 cm²-es darabokra vágtam fel, és ezeket a szikével megsértett szár alapi részhez helyeztem. A négy napraforgó hibrid fogékonyságának mértékét a mesterséges fertőzések után két héttel jegyeztem fel, az általunk meghatározott 0-3-ig terjedő skála alapján. A növények értékmérő tulajdonságait (növénymagasság, tányérátmérő, termés mennyiség) a betakarítás előtt két héttel felvételeztem.

A különböző paraméterek vizsgálata alapján elmondható, hogy a mesterséges *Sclerotinia sclerotiorum* szártő fertőzés hatással volt a napraforgók paramétereire. A fertőződött növények magassága, a tányérok átmérője, a tányéronkénti kicsévelt termés mennyisége kisebb volt a kontroll növényekhez viszonyítva. A beltartalmi paraméterek közül az olajtartalom alakulására is hatással volt a kórokozó által okozott fertőzés.

A diplomadolgozatomban megfigyelt paraméterek vizsgálata során eredményeim azt mutatták, hogy összességében a természetes szártő fertőződés (6-8 leveles állapot előtt) jelentősebb hatást gyakorolt a növényekre, mint a teljes virágzásban történő inokulálás. A vizsgálataim során kapott eredmények alapján kijelenthető, hogy a *Sclerotinia sclerotiorum* a napraforgó fontos kórokozója, ami ellen kizárólag integrált szemléletben érdemes védekezni.